

TAHTA

FİKİR EDEBİYAT
PLATFORMU BİR

18 MART NİSAN

2025

TAHTAMIZ
ISSN: 2980-325X EKSİK

*Telağı geçi verdi içimde
dönen dünyanın...*

İran'dan Türkiye'ye Bir Sanat Hikayesi: Maziyar Montazerirad

Mehmet Şirin Yavuz- Murat Kaya- Furkan Emeç- Özgenur Yılmaz- Tuğba Kişmir-
Emine Peker Şansal- Eren Güler- Zafer Korkmaz- Kübra Erbayrakçı- Alparslan Kılınç-
Maziyar Montazerirad- Uğur Ataş- Mevlüt Karadeniz- Ali Havan- Dilber Sancak- Onur
Olca Akyazı- Nuray Öksüm- Müjdat Barut- Cebail Öz- Zümra Oktar

HAKKIMIZDA

BİZ KİMİZ?

Bir tahtası eksik olan birkaç kişi bir araya geldik. Öyle takılıyorruz. Siz de gelsenize!

NE YAPIYORUZ?

Dergi çıkarıyoruz. 2022 Ağustos ayında yayın hayatımıza başladık. Başlangıçta aylık olarak yayın yapıyorduk. Sonra “yav işimiz gücümüz var şunu iki ayda bir yapalım” dedik. 2023 yılında iki ayda bir yayın yapmaya başladık. Hala devam ediyoruz. Tahta atölye kategorimiz de var. Orada da daha yolun başındaki bir tahtası eksik olanlara yer veriyoruz.

NİÇİN YAPIYORUZ?

Böyle güzel oluyor.

İLETİŞİM

✉ iletisimtahta@gmail.com

📍 Neredeysek oradayız.

🌐 www.tahtafikiredebiyat.net

ISSN: 2980-325X

TAHTA FİKİR EDEBİYAT PLATFORMU

tahtafikiredebiyat.net

KÜNYE

Genel Yayın Yönetmeni

Uğur Ataş

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Kübra Ataş

Yayın Danışmanı

Hatice Aktepe

Şiir Editörü

Muhammet Emin Sağır

Öykü- Kurmaca Editörü

Asiye Biçer

Düşünce Yazıları Editörü

Halime Koç

Görsel Danışman

Kübra Ataş

YASAL KONULAR

Bütün yayın hakları Tahta Fikir Edebiyat Platformu'na aittir. Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz, dijital ortamda yayınlanamaz.

SAYIDA NELER VAR

ŞİİR

Ey Güneş	1
Mehmet Şirin Yavuz	
Nale-i Rikkat- Feza Hisler	2
Murat Kaya	
Sensin	4
Furkan Emeç	
Buldum Seni	5
Özgenur Yılmaz	
Ruh-u Revan II	12
Eren Güler	
Buz Mavisi Yalnızlığın	19
Mehmet Şirin Yavuz	
Ah Bir Anlatabilsem	27
Mevlüt Karadeniz	
Besbelli	28
Ali Havan	
Gibi	31
Onur Olcay Akyazı	
Çocukluk	32
Nuray Öksüm	

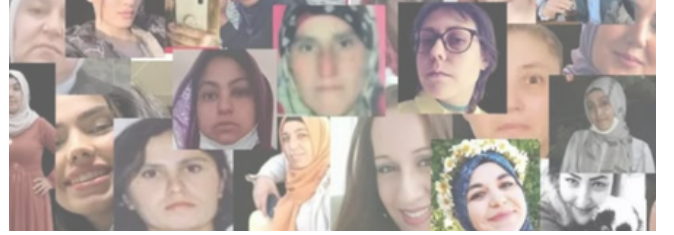

ATÖLYE YAZILARI

Selvi Ağacı	36
Zümra Oktar	

DÜŞÜNCE YAZILARI

Repin Onu Beklemiyorlardı	13
Zafer Korkmaz	
Kalpten Gelen Hakiki Vuslat	34
Cebrail Öz	

SÖYLEŞİ

İran'dan Türkiye'ye Bir Sanat Hikayesi:	
Maziyar Montazerirad	22
Uğur Ataş	

ÖYKÜ-KURMACA

Karga ile Tilki Masalının Özü	6
Tuğba Kışmır	
Eş	9
Emine Peker Şansal	
Bilmece	15
Kübra Erbayrakçı	
Taksici	20
Alparslan Kılınç	
Bugün Değil Bu Gün	29
Dilber Sancak	
Hiçlik	33
Müjdat Barut	

EY GÜNEŞ

Mehmet Şirin Yavuz

Üzerine doğduğun toprak

Ne zor acılar çekti.

Haberiniz var mı?

Ey insanlar!

Tutuşturulmuş ateşler, düşerken dört bir yana

Coğrafyalar, İfrit'in elinde halden hale

Ey! payıma düşen acı sen şahit ol!

Bir annenin yüreğinde dağ gibi acılar.

Bir suçluluk duygusu yüreğimiz, Bir kez daha

şikayetim Allah'a

Bana unutturma annemi, bana unutturma annemi

O umut, o yeşil gözlerine çek beni!

NÂLE – İ RİKKAT - FEZÂ HİSLER

Murat Kaya

Melül mahzun gönlüm, Nuh tufanına denk yağmurların yatağı;
Beni çileden çıkarıp durur, modern zamanların külyutmaz batağı.
Kara gözlerinden neşet eden nem benim kalbimden eksik olmaz,
Bundan dolayı serab – ı ömrümde hiçbir dem rahmet kesik olmaz.
Ay gibi kalbindeki nurdan ışık alan ruhum, bir çile yumağı;
Sülün endamından mahrum kalan gözlerim olur birer kan çanağı.
Hasretin bir kement gibi kalbime geçerek beni yerden yere çalar,
Gözlerinden çıkan gözyaşların, yağlı kurşun gibi hislerimi yalar.
Dağlardan koşup gelen ırmaklar, gözyaşlarımla çağlar,
Güneşten daha sıcak duyguların, yürek yaramı sana bağlar.
İçimde yana yana kül olan duygularım, bir bakışınla alev alır,
Kalbinin sesindeki tılsımlı ezgilerden ruhum uhrevi bir peşrev alır.
Buza kesmiş kof yüreklerden gül yüzüne baka baka el çektim,
Gölgenle haşır neşir olduğum anlarda, alaca keklikler gibi sektim.
Dumanlı dağların rüzgârı gibi yanık ruhuna getiririm yağmurlar,
Issız gecelerin sessizliği hayaline daldırarak gözlerimi mahmurlar.
Böylece sarımtırak kızgın çöllerde, senin gibi yeşil bir vaha olurum,
Ve zikir çeken dervişlerin sırtını sımsıcak sarıveren çuha olurum.
Bu gök kubbe altında bu sevdanın ateşi dillere destan bir peri,
Bu yürek ki, senin yolunda ölüme yatan Ali gibi, cengâver bir çeri.
Gülüştünden yayılıp ruhuma dolan içtenlik bu aşkın nadide bestesi,
Duygularından çıkan alev salkımları ömrümü şen kılan gül destesi.
İçimde bu aşkın kıvılcımlarını yoğurarak kendimi bulurum,
Kan ter içinde vuslata erebilmek için kurtlar gibi ulurum.
Sensizliğin korkusu yüreğimi delik deşik ederek kevgire çevirir,
Vuslatın kokusunu duyan ruhum, asri çağı yüzüstü devirir.

Nadide bu aşkın şarılıtları, kalbimi her dem serin tutar,
Bir karadelik gibi duyguların, nefsimin ham hislerini yutar.
Senden aldım ben, doya doya bu aşkın uhrevi kokusunu,
Mecnun gibi içime işlettim, bu aşk odunun dantel vari dokusunu.
Kara gözlerinden aldığım ışık ile karanlık dünyam seyran olur,
Bu aşkın kokusunu iliklerinde duyan Dört Büyük Melek hayran olur.
Bu aşk peygambere bağlanan Ebu Bekir gibi beni sana bağlar,
Böylece seninle uhrevi yolculuğa çıkışım yalım yüreğimi dağlar.
Palazlanan acılarımı ellerimi tutan ellerin bir iksir gibi dindirir,
Gözlerindeki derin manalar, miraca çıkan resul gibi refrefe bindirir.
İçimde tüten yalnızlık, senin hayalinde tuzla buz olur,
Un ufak olmuş umutlarım depreşerek hep vuslat anlarını solur.
Osman gibi çifte nur kuşandım, aşkınla tutuştuğum günden beri,
Sevinç çılgınlıkları daladı böylece baştan ayağa yüreğimdeki her yeri.

Bakışlarından yansıyan uhrevi lezzet ile olurum bahtiyar,
İçime hep sürür iner, bu aşk ateşi beni gezdirse de diyar diyar.
Nazil olan kutsal haberler gibi yüreğimin içinde saklarım seni,
Kalbime bal sözlerinle köz eksen de, şâd u şen eylersin beni.
Kadim aşkları gıpta ettirerek baktırır, bu aşkla cayır cayır yanışın,
Ruhuma ruhunu şen şatır, çocukların aşı ekmek banışı gibi banışın.
Sende buldum ben yürek yaramın sızısına tılsımlı bir derman,
Senin bir bakışın bana padişahlardan gelen cana can katan bir ferman.
Seninle şenlik bulur, ruhumun derde kedere boyanmış acıları,
Sana bakmak benim için, sulamak kadar değerli yanmış hacıları.
İşte böyle bir aşk ateşi ile sana bağlı benliğim ta ciğerlerden dağlanır,
Sen vuslata kapı araladığında, gamlı ruhumda selamet sağlanır

SENSİN

Furkan Emeç

Aşk bir çeşit kimyayı iksir,
Yudum yudum içiren sensin,
Asırlar boyu aradığım,
İkinci benliğim, ruh ikizim dediğim,
Görünce kalbimden tanıdığım sensin.
Huzur bulduğum, heyecanım,
Evim dediğim, gönlümü
Kuş yuvasına çeviren sensin.
Kışın ortasında yazı yaşatan,
Kalbimi ısıtan güneşim sensin.
karanlık sokaklarımı aydınlatan,
Işığım,kandilim sensin.
Güllerin güzel kokmasına,
Bahçelerimin renklenişinde,
Zambakların yurduma serpilmesinde,
Hayatımda mânânın sebebi sensin.
Benim en güzel nimetim,
Bir avuç duamla istediğim,
Masumca baktığım,
Baktıkça doyamadığım,
Sonsuz aşkla sevdiğim sensin.

BULDUM SENİ

Özgenur Yılmaz

Varlığının hengamesinde kaybetmişken,
Yokluğunun sessizliğinde buldum seni.
Yağmur damlaları düşerken hasretin ateşine,
Bir kar tanesinin soğukluğunda buldum seni.
Şehir şehir dolanan seyyahların,
Menziline bile ulaşamadığı o şehirde buldum seni.
Gökyüzünün sonsuzluğunda kaybolurken bir martı,
Yuvasına erzak taşıyan karıncanın adımlarında buldum seni.
En hırçın dalgaların içinde kayboluşunu izlerken,
İçtiğim bir bardak suda buldum seni.
Binlerce kelimelik kitaplara gizlerken,
Adının harflerinde buldum seni.
Gidişinde değil gelmeyişinde buldum seni.

KARGA İLE TİLKİ MASALININ ÖZÜ

Tuğba Kişmir

Masal bu ya tilkinin birinin canı sıkılmış, ormanda boş boş gezerken ağaç dalına tünemiş bir kargaya rastlamış. (Bundan doğal ne var ki demeyin. Ormandaki karga evin damına tüneyecek değil ya elbette ağaca tüneyecek. Garip olan karganın ağzında peynir olması. Ormanda peynir ne gezer. Onu da La Fontaine'ye sormak lazım.) Efendime söyleyeyim, canı sıkkın tilki -muhtemelen evine yemek getirmesi için dişi tilki tarafından kapıya konulmuştur- karganın ağzındaki peyniri kapmak için bir plan yapmış, -artık ne kadar muhtaç haldeyse zavallı, peynire bile tamah eder olmuş- kargayı kandırmanın bir yolunu düşünmüş. Daldaki karga, ağacın altında bir sağa bir sola giden tilkiye kibirli kibirli bakmış. "Kanatları olaydı şu hayvanın koyar mıydı beni dalda?" diye geçirmiş içinden,

Tilkinin aklı evdeki yavrularındaymış. "Şimdi" demiş kendi kendine "Şu kargayı konuşturup ufacık peyniri kapsam ne olacak kapmasam ne olacak? Hangi birimize yeter peynir? Hadi ben baba olarak geri durayım, hanım da rejimde olsun. Üç yavruya bir peynir ne eder. Evlatlar arasında ayrım da olmaz ki. En iyisi ben peynire değil de kargaya talip olayım. Eve kargayla dönersem hem kahraman olurum hem de bizimkinin dırdırından kurtulurum."

Tilki bu, -kurnazlık soydan gelme- düşünmüş taşınmış. "Önce kargayı daldan indirmenin yolunu bulmalı, sonra üzerine atlayıp hoop yakalamalı. Ama nasıl yapmalı?" demiş kendi kendine. Karga yüksekte tilki alçakta, ağaca da çıkamaz bu bacaklarla. Mecbur karga aşağıya gelmeli, kargayı kandırmak için birkaç kelam etmeli.

"Gecenin rengi sinmiş kanadına,
Uzak diyarlardan mı geldin güzel karga?
Belli ki çok yorulmuşsun
Yemek bile yiyemeden dala konmuşsun.
Kimin kimsen yok mudur?
Gel hasbihal edelim
Bugün canım pek sıkkın
Birazcık dertleşelim."

Karga masalı hatırlamış, ses çıkarmadan öylece bakmış. Cevap verse peynir yere düşecek, bizim tilki onu afiyetle yiyecek.

Tilki bakmış karga hiç oralı değil. “Valla” demiş;

“Gözüm yok peynirinde.

Ne ettiyse La Fontaine etti bize.

Şuncacık peynir neyime yetsin benim

Gördüğün gibi kocaman bir tilkiyim.

Evde hanımla biraz takıştık

Kapıdan çıkarken de baya atıştık

Şimdi özür dilemektir niyetim

Ama akıllı birinden yol yordam isterim.

Hanım kısmının gönlünü nasıl almalı?

Ormanda aile terapisti mi bulmalı?

Duydum ki kargalar pek akıllı olurmuş

Aile sorunlarına çözümler bulurmuş

Siyah tüylerini sevdiğim karga

Koyma beni çaresiz kapıda.”

Karga sahiden övüldüğünü sanmış, kanatlarını açıp kasım kasım kasılmış. Tüylerini iyice kabartmış, akıl vermek için tilkinin yanına varmış. Karga daha ağzını açmadan tilki atlayıp boynundan yakalamış. Bizim karga şaşkın başlamış bağırmaya. “Masalda böyle geçmiyordu ama.”

Masal bu ya tilki bir ders vermeli, bu kadar okuyan da bir şeyler öğrenmeli.

“Sen ne yazık ki masalı anlayamamışsın

Tilkinin derdi peynir sanmışsın

Atan demedi mi sana tilkiye yaklaşma

Kurnaz hayvandır o hafife alma

Çağlar geçer onun huyu değişmez

Derdi hep sensindir sinsiliği bitmez

Şimdi seni alıp eve varmalı

Sayende hanımla arayı iyi yapmalı.

Senin gibi kerizler oldukça ormanda

Ne lazım aile terapisti bana.

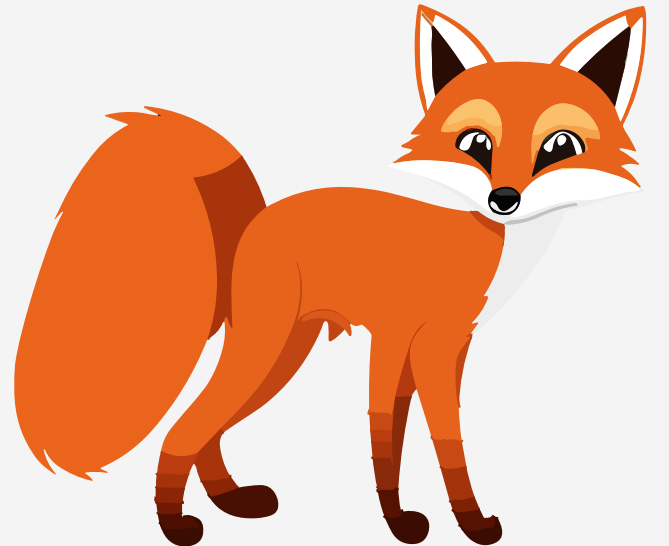
Keşke masalın özüne varsaydın

Atanı daha ciddiye alsaydın.

Düşman her zaman kandırmak ister seni

Huylu huyundan vaz geçmez

Kuralı budur emi.

EŞ

Emine Peker Şansal

Ayağındaki pofuduk terliğe baktı. Sevimsizleştirilen bir köpeğin kafası. Susuz kalmış dili dışarı sarkıtılmış. Düzgün durmayan siyah kulakları şekilsizce biçimlendirilmiş, ikinci sınıf ucuz bir keçeden yapılmış. Nereden tutarsan basit nereden bakarsan vasat bir ürün. Kararsız doğum günü hediyesi alıcıları için piyasaya sürülen özensiz mallardan. Kendisine de zaten geçen yıl ki doğum gününde eşinin arkadaşlarından birinin karısı tarafından hediye edilmişti. Kışkırtıcı kızıla boyadığı saçları onu çekici olmaktan ziyade sadece itici kılmıştı. Esmer yüzünde iğreti duran makyajını tamamladığı kırmızı ruju ile kendini davetin en güzeli zanneden, eşinin iğnelemelerini tuhaf kahkahalarıyla tolere eden, ulusal bir markanın bulundukları ildeki şirketin şefinin eşi olmaktan başka bir sığata sahip olmayan ve bunu tüm ruhuyla içselleştirip kabul eden biriydi. Şimdi ismini bile hatırlamıyordu. Hatırlamak bile istemiyordu. Hem de hiçbirini. İki yıldır içinde bulunduğu bu vıcık vıcık ilişkiler batağından çıkmak için attığı her adımda daha da dibe batıyordu sanki. Görünmez bir el onu ayak bileklerinden en dibe, en seviyesiz davetlere, en başıbozuk görüşmelere, en üslupsuz sohbetlere çekiyordu sanki. Aslında bu görünmez eli biliyordu, tanıyordu, bu da içini tahammül edilemez bir intizar yumağına çeviriyordu. Sevgili eşi! Aman ne eş ne eş. Sahi eş neydi? Ortak bir frekans tutturabilmiş iki ayrı şarkı mıydı, sevgi zeminine oturtulmuş iki beden tek yürek miydi? Aynı güneşe dönen iki ayrı çiçek, aynı toprakta köklerini birbirine dolayan iki farklı ağaç! Neydi? Bilen var mıydı, bilen söyler miydi?

Çayı
doldururken
dalıp gitmişti.
Kanayan
yerlerine
bakarken can
havliyle çırpınan
bir yaralıydı
oysa. Elinde ki
yara bandını
hangi yarasına
yapıştırırsa diye
şaşırmış, orda
öylece
kalakalmıştı
marazi imdatları
yaralarını
tırmalarken

“Kumandayı uzat.” diyen eşinin sesiyle daldığı yerden irkildi. Nicedir böyleydi bilmiyordu, en ufak sese irkilir en ufak bakıştan ürker olmuştu. Eskiden de böyle miydi, yoksa evlendiğinden beri mi böyle oldu? Kendine dönüp çektiği hesaplaşma silahından çıkan soru mermisinin şaşkınlığını yaşıyordu. Bu soruya cevap vermekten imtina etti. Nitekim kendi kendine sorduğu soruya yine kendi kendine vereceği cevap kendi kendinin canını acıtacak, ortalık kan revan olacaktı. Yerde kanlar içinde yatarken; görülmeyecek, duyulmayacak hatta kurtarılmaya bile çalışılmayacaktı. Emir tekrar edilince kalktı üçlü koltuktan en küçüğü geçen gün duvara fırlatıldığı için kırılan sehpa takımının ortancasını eşinin uzandığı öbür üçlü koltuğun yanına koydu uyandırmaktan korktuğu bir bebeğin beşiğine yanaşır gibi kumandayı da üstüne bıraktı. “Çay hazırsa getirsene.” dedi bu sefer. İki üç kelimeyi geçmeyen emir ve isteklerin sunulduğu kısa kısa cümlelere evrilen bir evlilik. Tuhaf. Hala tuhafsıyordu. Ne ara böyle olmuşlardı, ne ara gözlerini birbirlerinden kaçırır olmuşlardı, ne ara birbirlerine bir güneydini bile esirger olmuşlardı, ne ara aynı yatağın iki farklı ucuna uzanıp aralarına öfke dağlarını sıralamışlardı? Ne ara kalplerinin arasına dikenli teller örmüşlerdi? Ne ara birbirlerine ulaşmak için çokça çabalamaları gerekmiş ve ne ara yorulmuş pes etmişlerdi?

Oturma odasından gelen sesle kendine geldi. Zaman mefhumunu yitirmişti. Bardaktan taşan çay tüm tezgaha yayılmıştı. Çayı doldururken dalıp gitmişti. Kanayan yerlerine bakarken can havliyle çırpınan bir yaralıydı oysa. Elinde ki yara bandını hangi yarasına yapıştırırsa diye şaşırmış, orda öylece kalakalmıştı marazi imdatları yaralarını tirmalarken. Temizliği sonraya bıraktı, sonu gelmeyen sonralara. Eşlik ediyormuş görünmek için kendine de bir çay doldurup elindeki tepsiyle oturma odasına seğirtti. “Seylan’dan mı geliyor bu çay?” diye çıkıştı berideki. Daha sabah ki kavgalarının dumanı üstündeyken yeni bir tartışmaya mahal vermemek için oralı olmadı. Düzeltmeyeceğini anladığı yanlışları irdilemiyor, ne söylenirse söylensin kendi şişkin egosunun gölgesinden, sığ düşüncelerinden uzaklaşamayan karşı tarafa doğru olanı direktmiyordu. Vakarlık zannedilen bir boş vermişlik içindeydi oysa. Dün ağzı açılmamış küfürlerle izlediği maç yetmezmiş gibi bir de saatlerdir yorumlarını izleyip hakaret ediyordu.

Ohhhh ne sevinmişti takımının yenilgisine. Aslında bütün arkadaşları toplanıp maçı onlarda izlemek istemişler Leyla ise kabul etmemişti. Bunun acısını da bugün sudan bir bahaneyle kavga çıkararak ödetmişti Leyla'ya sevgili eşi. Gündüz çalıştıkları şirkette hanımlı beyli konuşan bu kibar adamların, maç izlerken analı avratlı başlayıp affedersin yengeyle bitirdikleri cümleleri duymak Leyla'yı tiksindiriyordu. Eşler maç izlerken hanımların mutfakta yaptırdıkları abartılı bakım işlemlerinden, aldıkları lüzumsuz kıyafetlerden, bilmem kaçınıcı kez değiştirdikleri avangart mobilyalarından, hafta sonu gidecekleri ikinci sınıf otellerdeki seminerleri ve orada katılacakları düzeysiz akşam kokteyllerinden gına gelmişti. Bu ilkel senaryoyu kendi hanesinde tekrar yaşamaktansa eşiyle tartışmayı göze almış ve kabul etmemişti. Son sekiz aydır eşinin arkadaşlarıyla imkan harici görüşmüyordu.

Eşi televizyonu Leyla televizyon ünitesinin camına yansıyan eşinin görüntüsünü izliyordu. Hala çekici buluyor hala seviyordu ama evlenmek için bu kadar acele etmeseler ve bu huylarını zamanında fark etse asla evlenmeyeceğine emindi. Farklı iklimlerin toprağıydılar, karılınca birbirlerini çürütmüşler hiçbir tohuma can verememişlerdi. Biri baharsa öteki güz, biri yağmursa öteki ayaz biri güneşe öteki bulut. Birbirlerine olan aşklarıydı belki bütün bu zıtlıkları evlilik potasında eriten. Bilemiyordu.

Eşinin isteğiyle çalıştığı şirketten ayrılmış, evlenip hiç bilmediği bu şehre taşınmıştı. Ailesinden ve arkadaşlarından uzaktaydı. Tek yaptığı tüm gün doymak bilmez bir açlıkla kitap okumak ve yüreğinin satır aralarına sakladığı eşini beklemektir. Bu da beklentilerini katmerlemiş karşı tarafın omuzlarına fazladan doyurulması gereken ilgi bentleri eklemişti. Biri yorgunluğunun öteki can sıkıntısının acısını birbirlerini hırpalayarak alıyorlardı sanki. Buydu belki büyük bir aşkla başlayan bu evlilikte çiftleri birbirinden sayfa sayfa uzaklaştıran.

Kumandaya basıp çıkırtkan futbol konuşmacılarına bir son verdi eşi. Gelip usulca ilişti Leyla'nın yanına. Koydu kafasını Leyla'nın dizine. Sokuldu leylasına bir mecnun susamışlığıyla, bıraktı elini bir yuva sıcaklığındaki eşinin kalbinin üstüne. "Beni buradan çıkarma, taş taş ördüğüm sevgi yuvamın duvarlarını yıkma üzerime, buz gibi parmaklılar sıralama aramıza. Kalırım ellerinde kanlar içinde bir kuş bedeninde. Kapama kapılarını yüzüme, gidecek yerim, sığınacak ocağım yok. Ben yüreğini yurt eylemişim sürme Mecnunu gurbetlere, sürgün etme senden uzak çöllere beni. Seni seviyorum Leylam. " dedi eşi.

Leyla, eşinin saçlarında özlemle dolaşan ellerini yüzünde sakallarında gezdirdi, geldi ıslak gözlerinde durdu elleri. Parmaklarındaki ıslaklık vücudunda ürpertiye sebep oldu. Metal tadında bir titreme, gri bir boşluk sardı derinlerden kopup gelen bedenini. Eğildi gözlerindeki ıslaklıktan öptü eşini. Suyu inen bir ceylanın ürkekliğiyle mırıldandı eşinin kulağına Leyla; "Bağırtılarını vücudumda açtığın yaraları gözlerindeki yaşlarla iyileştirebileceksen bende seni seviyorum."dedi.

RUH-U REVAN II

Eren Güler

Sensizlik nüksettiği vakit
Kasketimi yavaşça çıkarıp
Köhne bir trene adım atıyorum
Bu Meyus kalbimle

Yağmur damlalarıyla düşlüyorum
Mısrarımı seninle eskittiğimi
Sensizlik nüksettiği vakit anlıyorum
Gözlerimin nehirleşip dizlerine aktığını

Kahveye bürünmüş bu vagonlarla
Gidiyorum bakire bir şehre
Mısrararımda senden kalan son melodi
Dudaklarımda kavuşamadığım Ruh-u Revan ile
Eşlik ediyorum yağan yağmura

Kalp sancım
Bahçelerim bahar görmemişti
Şimdi ise sıra mezarımda
Mürekkebime gözlerini ısmarladım
Gidiyorum
Hoş kal Mimoza hoş kal

Repin bu eserde
karakterlerin
yüzüne zamanı
çizmiştir, kapıdaki
hizmetçi ve annesi
adamı hatırlamıştır
ama masada oturan
çocukların içeriye
girenin kim olduğunu
anlamaya çalışan
meraklı bakışları,
adamın ne kadar
uzun zamandır kürek
mahkûmu olduğunu
ele verir.

REPİN ONU BEKLEMİYORLARDI

Zafer Korkmaz

“Michelangelo, Raffaello ve Botecelli’nin eserlerinde ortak olan dikkat çekici bazı şeyler var. Fark ettin mi resimlerde ısı yok, üşüyen ya da terlemiş tek bir karakter yok, her zaman bahar sanki. Mesela ellerde gerginlik yok, eşyaları en sert şekilde kavradıklarında bile ellerle eşya arasında hava var gibi. Bilekler yumuşakça bükülü. Bilmiyorum bana ortak bir savaşılmayan var gibi geliyor. Nasıl desem, karakterlerin yüzlerinde yorgunluk; uzun süre beklemekten sıkıntıdan bile kurtulmuş gibi huzurlu duruyorlar. Yani tam olması gerekenin oluyor olmasının verdiği bir rahatlık var. Suratlarda merak göremezsin, bir tanesinde bile. Herkes izliyor, aynı şeylerin aynı şekilde tekrar tekrar olmasını. Yer çekimi güçsüz, resimlerde ağırlık yok, karakterlere hafiflik vermiş bu. Sevmeye hazır kedi gibiler. Ve yüzler temiz, henüz büyük acılar suratlarına ya da bedenlerine bulaşmamış. Avuçların tutmaması, şaşırın bir tek suratın bile olmaması. Yerçekimini resimlere mücadele edilmesi gereken bir kural olarak koymayıp, mevsimsizlik, bu ortak savaşılmayan kadercilik olmalı. Tabi ki eserlerde dinin büyük etkisi var, zaten oradan bir çıkarım yapacağım. Son olarak bir olay ne kadar acı verici olursa olsun tasvirler trajik durmuyor. Yani bir olayın trajik olabilmesi için özgür olunması gerek. Pat diye özgürlüğe bağlayınca olmadı tabi.”

Telefonu elime alıp Caravaggio'nun eserlerini açtım.

“Bak, elleri görüyor musun, saçların arasına nasıl karışmış, ısrar ediyor. Bir de cinayetin işlendiği her resimde parmakların arasından saçlar fışkırıyor. Karakterlerin olayların içinde, öncülleri gibi suratlar kırışksız ve duru değil; olayları bir ayna gibi yansıtıyorlar. Bu suratlar ve bedenlerindeki sertleşme, bileklerdeki bükülme yok artık. Ve bedenler daha ağır. Figürler gökyüzünden yeryüzüne inme aşamasında. Bir önceki dönemin etkileri bolca görülebilse de aradaki benzer farklılıklar bir şey anlatıyor. Resimler dini alandan çıktıkça yüzlerdeki şaşkınlık artıyor, özgür olmanın koşulu olarak şunu öne sürebilir miyim, özgürlük ne yapacağını bilmemektir. Ne yapacağını bilmeyen ne olacağını da bilmemektir, yani artık seçimleri bilinmezi şekillendirebilir. Sonu önceden hazırlanmış bir geleceği nasıl inşa edebilirlerdi ki? Olacak olan şimdiden belliyse seçimlerinin bir şey değiştirmeyeceğini bilen karakterler resmedilen olaylara neden tepki versin? Tepkileri neye yarar, olacak olan sandıkta bozulmadan bekliyorken. Bilemiyorum kafam karışık demiştim. Resimlerdeki suratlara takmış durumdayım. Bunla alakalı mı bilmiyorum, Repin'in Onu Beklemiyorlardı tablosunun bana bu kadar çarpıcı gelmesinin sebebi, içeriye giren adam, muhtemelen ayağa kalkan kadının oğlu, tabloya resmedilmemiş bir olayı suratında taşır. Tablonun şimdiki zamanında bizi etkileyen her şey geçmiştedir. Bu resim zamansaldır, zaman figürlerin suratındadır. İçeriye giren yüzünün bir yanı karanlıkta kalan adamın kendisiyle birlikte taşıdığı korkunç anılar diğer karakterlere bulaşmıştır. Hatta annesi ilk anda bir ölü görmüş gibi ona sarılamamıştır. Çünkü annesiyle arasına sürgünde yaşadığı korkunç günler girmiştir. Ve Repin bunların hepsini olayın kendisini resmetmeden yapmıştır. Repin bu eserde karakterlerin yüzüne zamanı çizmiştir, kapıdaki hizmetçi ve annesi adamı hatırlamıştır ama masada oturan çocukların içeriye girenin kim olduğunu anlamaya çalışan meraklı bakışları, adamın ne kadar uzun zamandır kürek mahkûmu olduğunu ele verir. Şimdi anladım nasıl bir bağ kurduğumu. Erken Rönesans'tan beri adım adım suratlara ilk tablolarındaki diğer eşyalar gibi sadece genel olayı anlatmak için çizilmiştir. Hemen sonrasında bu suratlar olaya dâhil olmuşlardır, ilerleyen süreçlerde suratlar olaydan daha çarpıcı hale gelmiştir. Ve anılar çizilmeye başlanmıştır. Tabi teknik ve malzemenin gelişmesi ayrıntı çizmede kolaylıklar sağlamıştır, ona bir lafım yok. Ama sonu nereye vardı peki? Picassolara... Bırak anıların olayların suratlara çizilmesi, suratlar bile çizilemez olmuştur. Çünkü ressamın anılarını taşıyan insanlar göremez, tanıdık yüzleri bulamaz olmuştur. Ne aynada ne etrafında anlamlı bir surat kalmamıştır. İnsan suratı moloz taşıyan bir el arabasına dönmüştür. Yani Barok Dönem'e tragedyanın tekrardan doğuşu, 20. yüzyıldaki birçok akım a da batışı diyelim mi? Antik tiyatro oyunlarını romanın atası kabul edersek büyük hikâyelerin batışı. Bilmem bir yanımda insan keman ve piyano gibi imkânlarını tüketti diyor. Büyük besteler klasik dönemdeydi. Çünkü enstrümanlar doğurgandı, aynı hikâyelerde olduğu gibi. Belki de başka bir gün doğumudur şimdi.”

BİLMECE

Kübra Erbayrakçı

İnsan hayatı bu kadar ucuz muydu?

Yerde kanlar içinde yatıyordu. Ellerine kan bulaşmış, gözleri kapalı, nefes alış verişleri düzensizdi. Bense şaşkınlıktan elimde tuttuğum silahın vermiş olduğu ağırlıkla, gözlerimden süzülen yaşlara aldırış etmeden ona bakıyordum. Polisi aramalıydım. Yok hayır.. polis değil, ambulansı çağırmam gerekiyordu. Elim telefona gitmiyor, öylece durmaya devam ederken arkadan gelen gürültülü sesler işitmeye başladı kulaklarım. İnsanlar bağıırıyordu; “Koşun, birisi vuruldu” diye. Elimde tuttuğum silah’ı yere attığım gibi koşmaya koyuldu ayaklarım bedenimden çıkarcasına. Soluklandım. Onu düşündüm. Yerde yatan kadını. İsmi bilmiyordum ve onu tanıımıyordum. Kimdi o? Elimde silah vardı ve kadın yerde kıpırdamadan yatıyordu. Ben vurmuş olmalıydım onu. Ama neden? Ben insan öldürebilecek kadar cani biri miydim? Hayır, ben onu sevmiştim. Ela gözleri vardı. Birde gülünce dünyanın en güzel insanı olan onu sevmiş olamazdım. Tanımıyordum. Ne ismini biliyordum, ne de gözlerinin rengini. Güldüğünü göremeyecek kadar da sarhoştum. Yerde yatıyordu kadın, gözleri kapalı ve kanlar kaldırım taşlarını kırmızıya boyamıştı. Koşmaktan yorulan ciğerlerim aniden nefessiz bıraktı beni. Nefesim kesilirken olduğum yerde durmaya koyuldum ve bir de düşünmek için zaman yaratıyordum kendime. Polis peşimde olmalıydı. Kadın öldü mü acaba? Öldüyse, katil ben olmalıydım. Ölmediyse de yine cani birisine dönüşmüş olmalıydım. Korna sesiyle kendime geldim ve hemen hızlıca düşündükten sonra arkadaş dediğim Murat’ın evine doğru yol aldım.

İstanbul'un aydınlık caddesinde oturan Murat'ın evine varınca uzun uzun zilini çaldım. Açmadı kapıyı. Evde yoktu herhalde. Oturduğu binanın dördüncü katında ışıklar yanıyordu. Tekrar şansımı denemek için zile dokundu titreyen parmaklarım. Yine ses seda çıkmadı. Havada bir hayli soğumuştı. Gökyüzüne uzanırken gözlerim lapa lapa yağmaya başlayan kar'ın soğuğunu vücudumun en ücra köşesinde hissetmeye başladım. Polis siren sesleri.. Uzaklardan bir sesteki bu duyulan. Tekrar zili çalmayı denedim ve şanslıydım ki, kapı açıldı. Yukarıya doğru adımlarımı çifter çifter atarak Mert'in 9 numaralı yazan dairesine ulaştım. Karnım açtı, bayılmak üzereydim ve ben birisini öldürmüştüm. Nasıl olmuştu? Hatırlamıyorum. Silah sesi geliyor kulağıma ve sonra kadının fısıldayan sesi. "Sana güvenmiyorum" demişti sanki. Mert'in gür çıkan sesiyle aniden gözlerim açıldı. "Gir içeri!" İçerisi dışarıya nazaran sıcacık ve bulduğum boş koltuğa bedenimi atıyorum..

Elimde tuttuğum silah'ı yere attığım gibi koşmaya koyuldu ayaklarım bedenimden çıkarcasına. Soluklandım. Onu düşündüm. Yerde yatan kadını. İsmi bilmiyordum ve onu tanıımıyordum. Kimdi o? Elimde silah vardı ve kadın yerde kıpırdamadan yatıyordu. Ben vurmuş olmalıydım onu. Ama neden? Ben insan öldürebilecek kadar cani biri miydim?

Mert şaşkındı ve beni beklemiyordu. Gerçekleri anlatmak ve anlatmamak arasında gidip gelirken önüme getirilen çayın verdiği keyifle düşünmeye kaldığım yerden devam ediyordum. Mert gitti. Ya uyumaya ya da banyoya.. Mutfığa da gitmiş olabilirdi. Umurumda değildi açıkçası. Bir kadın öldürmüştüm ben. Muhtemelen eski sevgilim olmalıydı. Eşim de olabilir mi diye dalsam da, eşim olamazdı. Evlenecek yaşta değildim. Ekonomik krizden işimde kovulmuştum. Param yoktu, evim yoktu, arabamda yoktu. Eşim olamazdı. Yeni tanıdığım birisi olma ihtimali daha yüksekti. İnsan neden yeni tanıdığı birisini öldürmek istesin ki? Belki de çok sevdim onu ve karşılık vermedi. Belki de bana güvenmedi. Hem fısıldayan ses tonu; "Sana güvenmiyorum" dememiş miydi? Vardı?

Evet, bana güvenmedi ve sinirlendiğim için onu öldürmek istedim. Peki insan hayatı bu kadar ucuz muydu? "Türkiye'de yaşıyorsan ucuz kardeşim" dedi Mert. Gözlerimi çevirdim onun geldiği noktaya doğru. Ayaklarına terlik giymiş, elinde tuttuğu sigarayı tütürürken harareti bir şekilde Türkiye'nin ucuz olan taraflarını anlatıyordu. Onu dinlemek istemiyordum kalbim. O kadını düşünmek istiyordum. Gözleri açık değildi, sokağın soğuk taşında bedeni öylece yerde yatıyordu. Elllerinde kan vardı. Vücudunda kan olması gerekmiyor muydu? Elimde tuttuğum beylik tabancası ile onu vurduysam, neden vücudunda kan değil de, ellerinde kan vardı?

Yoksa elinden mi vurmuştum onu? Korkmuş olabilirdim. Ne de olsa hayatımda ilk kez birisini öldürüyordum. Elim titremiştir, hedefi şaşırmışımıdır derken Mert; “Hadi kardeşim gitmiyor musun geç oldu” deyiverdi. “Silah” dedim aniden bağırان ses tonuyla. Olay yerinde bırakıp koşarak buraya gelmişim. Silah dediğim anda kapı dışarıda buldum kendimi. Eski dost da olsa, insan kendini dışarıda bulabiliyordu. Ne arkadaşlıklar kalmıştı, ne aile bağları ne de akraba diyecekken karşımda polis memurunu gördüm. Yakalanmışım. Ama bu kadar kolay bir şekilde yakalanmayı tahmin etmiyordum. Acemi olduğumdan herhalde diyerek kollarımı polis memuruna doğru uzatacakken, hırsızlık vakası için geldiklerini anlatmaya koyuldu bıyıklı, sert bakışlı, komiser olduğunu öğrendiğim adam. Bilmiyorum diyerek koşar adım uzaklaştım o noktadan. Şimdi nereye gidecektim? evim olmalıydı. Kiralık da olsa bir evim olmalıydı. Peki annem, babam, kardeşim veyahut arkadaşlarım yok muydu benim? Murat vardı. 2014 yılında tanıştığım arkadaşımdı. 2014’ten bu yana 11 sene geçmişti. Hiç mi arkadaşım olmamıştı? Başıma saplanan ağrı ile kendime geldiğimde ellerim üşümeye başlamıştı. Olay yerine tekrardan geri dönmeye karar verdim. Boşuna; “Her katil mutlaka bir gün olay mahalline geri döner” dememişler. Bu söz böyle miydi bilmiyorum. İsmim neydi benim? Ohannes olmalıydı. Cüzdanımda taşıdığım polis kimliğinde öyle yazıyordu. Polissem, nasıl katil olabilirdim? Bir vakada ben kadını öldürmek zorunda kalmış olabilirdim. Meslektaşlarım neredeydi o zaman? Kafayı yemek üzereyken olay yerine geldim. Karnım guruldadı. Köşedeki büfeden tost alacak param dahi yoktu cebimde. Yerde kanlar içinde yatan bir kadın vardı. Beylik silah da kaldırım taşının kırmızıya bulanık kısmında duruyordu. Siyah bir gömlek, pantolon, bot giymiş. Hareket etmeden yatıyordu. Üşümüş olmalıydı. Eğilerek önce nefesini kontrol ediyorum sonra vücuduna dikkatli bir şekilde bakmaya çalışıyorum. Ben onu vurmuş olamazdım. Çünkü kadın vurulmamıştı. Nefes alıyordu. Baygınlık geçirmiş olmalıydı. Kan.. Bu kan kimindi? Kalabalık nerede? Bağrıışan sesler işitmişti bu kulaklarım. Arkamda gölgesini hissettiğim birisinin olduğunu fark edince korktum bir anda, irkildim. Yavaşça ayağa kalkarak arkama döndüm. Başkomiser Halit. Bu adam polisti. Peki ismini nereden hatırlıyordum? Benim, benim.. Benim şefim olmalıydı. Hatırlıyorum. Parça parça da olsa hatırlıyorum. Yerde yatan eşim olmalıydı. Benim yüzümden yerde kanlar içinde yatıyordu. “Hayır” dedi Halit başkomiser. “Senin hapse tıktığın hainler yüzünden yatıyor eşin” diye sözlerini ekledi. Feyza. 29 yaşındaydı ve hayata karşı hep bir pozitifliği, ela gözleri, sıcacık elleri ve nedenini bilmediğim dudağının üzerinde ufak bir yarası vardı. Yer soğuktu. İstanbul karlıydı bugün. Cebimde beş kuruş param yoktu. Murat, polis akademisinden tanıdığım dostum olmalıydı. Polisliği bırakıp ticarete atılmıştı. Zengindi şimdi. Yerde yatan benim karım evsizdi. Ben katildim. Ellerimde kan izleri duruyordu. Beylik silahım karımın katillerini vuramamıştı. Halit başkomiser’in sesiyle kendime geldiğimde odanın beyaz ışıklarından gözlerime ağrı girmiş olsa da, hastanenin genzimi yakan kokusuyla çevreme odaklanıyorum. Ellerim hala kan kokuyorlar, soğuk bir İstanbul akşamında.

Mustafa Kemal Atatürk 14 Mayıs 1915 tarihinde Bombasırtı olayı için şu sözleri dile getirmiştir:

“Biz ferdî kahramanlık sahneleriyle meşgul olmuyoruz. Yalnız size Bombasırtı vakasını anlatmadan geçemeyeceğim. Mütakabil siperler arasındaki mesafeniz sekiz metre, yani ölüm muhakkak, muhakkak... Birinci siperdekiler, hiçbir kurtulmamacasına kâmilan düşüyor, ikincidekiler onların yerine gidiyor. Fakat ne kadar şâyân-ı gıpta bir itidal ve tevekkül ile biliyor musunuz! Öleni görüyor, üç dakikaya kadar öleceğini biliyor, hiç ufak bir fütur bile göstermiyor; sarsılmak yok! Okumak bilenler ellerinde Kur'an-ı Kerim, cennete girmeye hazırlanıyorlar. Bilmeyenler kelime-i şehâdet çekerek yürüyorlar. Bu Türk askerindeki ruh kuvvetini gösteren şâyân-ı hayret ve tebrik bir misaldir. Emin olmalısınız ki Çanakkale Muharebesi'ni kazandıran, bu yüksek ruhtur.”

BUZ MAVİSİ YALNIZLIĞIN

Mehmet Şirin Yavuz

Alafranga bir kalabalığın içinden
Elleri mumyalanmış,
Güneş tadında gölgen,
Buz mavisi yalnızlığın
Ve yalnızlığı sende resmetmek,
Çırılçıplak düşüncelerle.
Işıktan kaçır gölgen.
Şimdi korkunç bir sessizlik içinde yürü
Yeryüzünün dikeyliğine doğru
Ve bütün sözcükler doğuracak
Sende onları.
Şizofrenik bir bağ ramiron tabletlerinde,
Ürküntü bakışlar altında yürü
Yeryüzünün dikeyliğine doğru.

TAKSİCİ

Alparslan Kılınç

Gel de sinirlenme kardeşim? Sanki biz keyfimizden sinirleniyoruz. Yok neymiş efendim bu ticari taksiler trafiği bozuyormuş da, yok bir yolcu görünce hemen arabayı önlerine kırıyorlarmış da, kazalar bizim yüzümüzden oluyormuş. Daha neler neler... Adamın biri ne güzel söylemişti zamanın birinde, gerçekten ağzı olan konuşuyor. Allah'tan kork be adam, ağzımdan adam çıktı ama kadın da olabilir, bu araba böyle mi park edilir? Anladık paran çok ona acımıyorsun. Yav kardeşim bize yazık bize. Böylelerini evire çevire döveceksin. Sonra da bize kızıyorlar. Hele şuna bakın. Vay acemi vay. Nasıl da makas atıyor? Ha işte trafik canavarı bunlar. Bunlara laf söyleyin. Ama insaf kardeşim trafikte ne olsa suçu bize atmayın. Bu gidişle ya birinin başına bele olacak, ya da kendi başını yiyecek. Hop kardeşim ehliyeti bakkaldan mı aldın? Biraz dikkatli solla yav. Yuh olsun sana hem suçlu, hem güçlü bir de bana el sallıyor. Gördün değil mi güzel abiciğim. Ah Burak abi ah. O güzel hatırın olmazsa ben gündüz taksicilik yapar mıydım. Burak abinin oğlu apandisit ameliyatı olacakmış. Ricada bulundu gündüz yerime çalışır mısın diye. Severim kendisini delikanlı adamdır, harbidir. Ne demek dedim abi başım gözüm üstüne. Sen git aslan parçan ile ilgilen. Arabada aklın kalmasın.

Ben gece taksicisiyim. İşimden de gayet memnunum. Gece taksiciliği gündüze benzemez güzel abim benim. Gece bir ülke gibidir. Onun halkı gündüze benzemez. Bu ülkenin halkı hep aynıdır. Bazen yeni katılanlar da olur. O zaman yerli halk yenilere yardım eder ve onlara yol yordam öğretir. Gündüz halkının uykusunu kaçırmamak için ellerinden geleni yaparlar. Öyle sanıldığı gibi gürültücü, patırtıcı insanlar değillerdir. Ara sıra bir iki tane kendini bilmez çıkar. O kadar da olsun canım. Anlayacağın gece farklıdır.

Gece taksiciliğinde çok şey öğrenirsiniz. İnsanların nefesinin her tonunu, ayarsız gülüşlerini, gezdikleri sokakları bilirsiniz. Onlar bilmezler ama o sokakların gerçek sahibi bizizdir. Oralar bizim iz bıraktığımız sokaklardır.

Gece müşterisi standarttır. Bazen kırk yıllık dostmuşsunuz gibi sıcak bir sohbetin içerisinde buluruz kendimizi, bazen de tek sırdaşınızmış gibi o size, siz ona en mahrem sırlarınızı açtırırsınız.

Şoförlük başlı başına bir sevdadır. Yoksa öyle her önüne gelen şoförlüğün kahrını çekemez. Benim bu sevdam sekiz, dokuz yaşlarında başladı. Arkadaşlar top oynarken, ben arabalarımıyla oynamayı tercih ederdim. Bu oyunlarda kimi zaman otobüs şoförü olurdum, kimi zaman da taksici olurdum.

Üsküdar'dan Kadıköy'e müşteri taşırdım. Bazen saatlerce evin önündeki kaldırım taşına oturur, gelen giden arabaları izlerdim. İnanır mısın kendimi öyle kaptırırdım ki annemin eve çağırmasını bile çoğu kez duymazdım. O yaşlarda arabaların markalarından, motor güçlerine kadar hepsini bilirdim. Resim dersinde öğretmen doğa resmi yapın derdi, ben araba resmi çizerdim. Öğretmen masasının üzerine içinde elma ve portakal olan bir tabak koyardı. Hadi çizin bakalım derdi. Ben bu sefer farklı bir marka araba resmi çizerdim. Anlayacağın benim için varsa yoksa arabalardı. Müzik dersinde benim söylediğim hep aynı türkü "Yallah Şoför Yallah"dı. Matematik dersinde istinasız tek çözebildiğim, hatta diyebilirim ki sınıfın çalışkanının bile çözemediği gururla tahtaya kalkıp çözdüğüm; "Aralarında 596 km. uzaklık bulunan iki kentten hareket eden iki otomobilden" diye başlayan yol, hız ve zaman problemleri idi. İşte o yüzden diyorum ya şoförlük başlı başına bir sevda işidir.

Liseyi bitirdikten sonra hiç beklemeye bile gerek duymadan askere gittim. Okumakta falan gözüm yoktu zaten. Liseyi bitirmiştım bu da bana yeterdi. Zaten benim yolum belliydi. Kaderim buydu demek. Hayatla, kader ile öyle kavgaya tutuşacak halim yoktu. Dünya'ya ben de taksicilik yaparak güzellik katacaktım.

Hımm ne diyordum. Gece müşterisi farklıdır. Ailen gibidir. Gülizar ablayı al. Canım ablam benim. Neler çekmiş neler. Anlatsın bir dinle abiciğim. İnan ağlamaktan göz pınarların kurur. Kadıncağızın eşi neleri var, neleri yoksa satmış sevgilisi ile kaçmış gitmiş. Tam beş yıl olmuş. Geride birde çocuk bırakmış. Muhsin öyle tatlı bir çocuk ki, kerata akıllı da üçüncü sınıfa gidiyor. Zehir gibi kafası çalışıyor. Gülizar abla kocası bunları terk edip gidince mecbur kadıncağız iş aramaya başlamış. Bu zamanda iş bulmak kolay mı sen söyle. Kim kaybetmişse biz bulalım? Neyse kafanı şişirmeyeyim. Tabii iş bulamamış. Sonunda bir gece kulübünde çalışmak zorunda kalmış. Ne yapsın? Neticede ortada bakmak zorunda olduğu bir çocuğu var. Ben de bazen Muhsin'e harçlık veriyorum. Çikolata falan alsın diye.

Az kalsın unutuyordum. Daimi müşterilerimden senden iyi olmasın Cengiz abim var. Kendisi muhasebecidir. O da işten çıkınca soluğu meyhanede alır. Öyle sarhoş olacak kadar içmez. Ama yine de taksi ile evine gider. Cengiz abi de ailesini; eşi ve kızını bir yangında kaybetmiş. Senin anlayacağın onun yanması ise hala devam ediyor. Bizim durağın muhasebe işlerini de ona verdik. Her akşam içiyor falan ama işinde on numara bir adam. Muhasebe işin varsa güzel abiciğim Cengiz abi ile seni tanıştıırım.

Bu arada hep ben konuştum. Senin hiç sesin çıkmıyor. Arabaya bindiğinden beri kafanı gazeteden kaldırmadın. Boş ver haberleri. Hepsi adamın moralini bozuyor. Falan falanı öldürmüş. Adam karısını terk etmiş, sevgilisi ile kaçmış. Falan yerde yangın çıkmış. İnsanın moralini bozmak için sanki gazete çıkarıyorlar. Evet söylediğin adres burası geldik. İnan sohbetine de doyamadım. Kartımı vereyim güzel abime. Taksi falan lazım olursa bir telefonun yeter. İstedığın saate beni arayabilirsin. Her zaman emrindeyim.

İRAN'DAN TÜRKİYE'YE BİR SANAT HİKAYESİ: MAZİYAR MONTAZERİRAD

Uğur Ataş

Maziyar Montazerirad kimdir, tanımayanlar için kısaca kendinizden bahsedermisiniz?

Ben Maziyar montazerirad, İran asıllı 1989 doğumlu, Gilan bölgesinde dünyaya geldim. Türkiye'ye ilk 2016 yılında, 27 yaşında geldim. O günden bugüne İran ve Türkiye arasında yıllarım geçti. Birçok sanat alanında çalışmalarım var. Tiyatro ile başladım, sinema ve fotoğrafçılık ile devam ettim. Türkiye'ye geldikten sonra çeşitli sıkıntılar nedeniyle bir süre sanattan uzak kaldım. Son zamanlarda heykel çalışmalarına ağırlık vermiş durumdayım. Bireysel çalışmalarımın yanı sıra şu anda Munzur Üniversitesi'nde iklim dostu sanat atölyesi içinde çalışıyorum.

Çocukluğunuz nasıl geçti, nasıl bir aile yapınız vardı? Yetiştirdiğiniz ortamda sanata bakış açısı nasıldı? Ailenizde de sanatçılar var mıydı?

Çocukluğum İran'ın karışık bir dönemine denk geldi. İran-Irak Savaşı'ndan sonraydı ve Gilan bölgesinde büyük bir deprem olmuştu. Bu sebeplerden çok parlak bir çocukluğum olmadı. Annem çocuk doğum doktoru ve babam eski fotoğrafçıdır. Üç kardeşin küçüğü olarak dünyaya geldim. Babamın sanatı çok sevmesi benim ve abilerimin çeşitli sanat alanlarına yönelmesine neden oldu. En büyük abim iç mimar. Türkiye'de pek çok cafe, restoran ve masaj salonunun sanatsal bakış açısı ile dekorasyonunu gerçekleştirmiştir. Ortanca abim ise İran'da ünlü bir tiyatrocu, İran'da ve Ermenistan'da kendi eserleri olan tiyatroları icra ediyor.

Sanat sizin için ne ifade ediyor? Sanatın hayatınızdaki yerini nasıl açıklarsınız.

Sanat benim için daha çok acıları tercüme etmeyi ifade ediyor. Bence sanat dertleri, acıları, kültürü başka insanlara göstermek, aktarmak ve anlatmak içindir. Yani sanat bir tercümandır. Benim hayatımda sanat bir yumak gibi hayatımla karışmış ve hiçbir zaman ayrılmaz. Her sabah onunla uyanıyorum ve gece onunla uyuyorum. Sanat benim için dünyaya bir mana veriyor, bu hayatıma bir mana veriyor. Öyle düşünüyorum ki insanlar için bu dünyada yaşarken en büyük başarı sanatı bulmak, sanatla uğraşmaktır.

Gençlik yıllarınız nasıl geçti? Eğitim hayatında sanat alanına yönelmenizde ne etkili oldu? Sanata yönelmenizde etkili olan bir anınız varsa bizimle paylaşır mısınız? Sanata ilk hangi alanda başladınız ve sonra diğer alanlar nasıl çalışmalarınıza girdi?

Tiyatroya ilk abim ile birlikte on ikili yaşlarımda başladım. Tiyatro eğitimimi abimin yanında aldım. Fotoğrafçılık alanında ise İran Gençlik Sinemasının profesyonel fotoğrafçılık eğitimini, Karim Malekmadani'den aldım. Fakat sanat temelde insanın içinde gelişen bir şey, eğitimle ilgili değil. Eğer kişinin içinde sanat olmasa eğitim de alsa tam bir sanatçı olmuyor. İlk gençlik yıllarım tiyatro ve fotoğrafçılık ile geçti. Modernleşen dünya düzeni ile çalışmalarım zamanla tiyatrodan sinemaya evrildi. Tiyatroda uzun emekler ve zaman gerektiren bir çalışmanın sinemada çok daha kısa sürede ortaya konulabiliyor olması beni sinemaya çekti. Üniversite çağıma geldiğimde tarihi binaların restorasyonu üzerine eğitim almaya başladım. Üniversite yıllarım da İran'ın ve üniversitelerin karışık olduğu dönemlere denk geldi.

Bence sanat dertleri, acıları, kültürü başka insanlara göstermek, aktarmak ve anlatmak içindir. Yani sanat bir tercümandır.

Beni etkileyen anılarımdan biri bir gün abimin beni kendi yanına, resim atölyesine çağırmasıdır. On iki yaşındaydım. Orada abimin resim hocası olan Siyavaş Yahyazadeh ile tanıştım. Kendisi büyük bir ressamdır. Hocayla tanıştığım o galeri, o resim kokusu hala benimle yaşıyor. Ben sanatı, sanatın gerçeğini, sanatın ne için varlığını orada, o galeride anladım ve sanata aşık oldum. Üstad Siyavaş benim için abi, anne, baba, üstad kısacası bana yaşam eğitimi veren kişi oldu. Bundan çok daha önce ise, 7 yaşında bir tiyatroya gitmiştim. Abimin kendi oynadığı ilk tiyatrosuydu. O tiyatrodaki sahne, insanlar, o sıcaklık da beni çok etkilemişti.

Ayrıca ben hala gencim ve gençliğim çok güzel geçiyor.

Türkiye'ye geliş süreciniz nasıl gerçekleşti? Ne amaçla geldiniz? Sizi Türkiye'ye gelmeye iten sebepler nelerdi? Türkiye'de geçirdiğiniz sürede ne tür uğraşlarla meşgul oldunuz?

İran'daki siyasi karışıklıklar beni Türkiye'ye gelmeye mecbur bıraktı. Aslında İran'ı çok seviyorum ve ayrılmak gibi bir düşünce taşı mıyordum. Türkiye'ye geldikten sonra ilk aşamada birçok çeşitli işler denedim, kafelerde, restoranlarda, inşaatlarda çalıştım. Daha sonra ise kendi alanım olan mimarlık, cafelerin dizaynı ve restorasyonu gibi işlerde çalışmaya başladım. Pandemi döneminden sonra artık kendime bir atölye açtım ve orada heykel yapmaya başladım.

İran'da ve Türkiye'de meşgul olduğunuz sanatsal faaliyetler nelerdir? Heykel, fotoğrafçılık, müzik ve film alanlarında çalışmalarınız olduğunu biliyoruz. Bu çalışmalarınızdan detaylı bahseder misiniz?

İran'da iken küçük yaşta başladığım tiyatro alanında birçok tiyatrodan oyuncu, yönetmen, yönetmen yardımcısı olarak çalıştım. Sinemada 3 kısa film çalışmam ve oyunculuklarım oldu. İlk filmimi çektiğimde 18 yaşındaydım. Adı "On üç" olan bu film İran Fecr Kısa Film Festivalinde iller bazında en iyi film seçildi. İkinci filmim Üstad Siyavaşı anlatan belgesel tarzında "Tasvirhaye Boride Boride- Parça Parça Tasvirler" isimli filmim oldu. Diğer filmim ise "Kendimin Doktoru" isimli surreal bir film. Sinema kareleri ile anlatılan içeriğin tek bir fotoğraf karesiyle de anlatılabilecek olması gerçeği çalışmalarımı fotoğrafa kaydırmama neden oldu. Fotoğraf zaten en sevdiğim sanatlardan biri. fotoğrafçılık benim kanımda olan, babamdan gelen bir sanat. Hayatımda her zaman oldu ve olacak. Hatta erken çocukluk yıllarımda annem hastanede çalışırdı ve ben babamın fotoğraf atölyesinde bebek arabasının içinde bakılırdım. Müzik de beni oldukça etkileyen bir alan. Fakat benim için profesyonel bir uğraştan çok bir psikolojik destek gibi.

Türkiye'ye geldiğimde ise farklı işlerde çalıştıktan sonra restorasyon işinde çalışmaya başladım. Daha sonra kendi atölyemi açtım ve yeniden heykele başladım. Şu anda Munzur Üniversitesi'nde iklim dostu sanat atölyesi ile meşgulüm.

Bu sanat dallarında en sevdiğiniz ve kendinizi ait hissettiğiniz alan hangisidir? Bu alanlar sizin için birbiri ile rakip alanlar mı yoksa birbirini destekleyen veya bir noktada buluşan alanlar mı?

Ben aslında fotoğrafçılığın içine doğdum ve bir fotoğraf atölyesinde bebekliğimi geçirdim. Fotoğrafla aramda çok güçlü bir bağ var. Sinemada veya tiyatrodan anlatılabilecek içerikleri tek bir kareye sığdırmak beni fotoğrafa çekiyor. Tiyatro yapan insanlar bilir ki tiyatro sırasında müziği, rengi, resmi bilmek gerekiyor. Bu sinemada daha da fazla. Yönetmen video, kamera, müzik, sahne, renk gibi tüm elemanları kullanır ve bir film ortaya çıkar. Dolayısıyla bu alanlar birbiri ile rakip değil. Güzel bir sanat eseri ortaya koymak için hepsi el ele veriyor.

Sanat alanında size yol gösteren, örnek aldığınız hocalarınız veya sanatçılar var mı? Türkiye’de kendinizi yakın hissettiğiniz sanatçılar var mı?

Herkesten önce tabii abim var, Vahide Taghizadeh. Daha önce de bahsettiğim bir hocam var; Üstad Siyavaş Yahyazadeh. Onun dışında da etkilendiğim İran’lı birkaç fotoğraf, sinema sanatçıları var. Türkiye’de Nuri Bilge Ceylan’ı sinemada çok yakın hissediyorum ve fakat sinemadan ziyade onun fotoğraflarını beğeniyorum. Sanki onun filmleri birçok fotoğraf karesinden oluşuyor. Ve bunu benim sanata bakış açım ve zihniyetime daha yakın buluyorum. Yılmaz Güney’in ise dertleri anlatışı, filmleri acıları anlatmakta bir tercüman olarak kullanması da benim düşünce tarzım ile uyuşan bir durum. Önceden de söylediğim gibi benim için sanat acılara bir tercüman olmalıdır. Yılmaz Güney bunu çok profesyonel, başarılı şekilde yaptı.

Sanat yolculuğunda yaşadığınız zorluklar var mıydı, nelerdi? Bunları aşmak için ne tür yöntemler kullandınız? Benzer zorlukları yaşayan kişilere ne söylemek istersiniz, ne önerirsiniz.

Sanat zaten başlı başına zor. Ve dolayısıyla onun yolculuğu da çok zor geçiyor. Sanatçı isen insanların dertlerini görmeye mecbur kalırsın, hatta bazen aynı dertleri yaşamak gerekir. İnsanlarla ve dertleriyle daha fazla ve yakın ilişki kurmak gerekir. Hayatın acılarını kaldırabilmek, ayakta kalabilmek ve acılara karşı savaşmak için sanatçı çok daha güçlü olmalı. Sanatçı gerçek sanatı tanımalı ve anlamlandırmalı; sanatı ne için yapıyor, sanat için mi, toplum için veya ünlü olmak için mi? Bu soruları kendi içinde cevaplaması lazım.

İran’da 45 yıl önce gerçekleşen devrim sanatı çok geriye götürdü. Bu durum o dönemki sanatçılar için büyük bir zorluk oluşturdu. Benim için de Türkiye’ye mecburi göçüm sanat yolculuğumu sekteye uğratan bir süreç oldu. Diğer yandan bir memlekette ne kadar zorluk varsa o kadar nitelikli sanat eserleri ortaya çıkar. Türkiye birçok alanda İran’dan zayıf kalmış durumda. Mesela İsviçre, kaç tane Nuri Bilge Ceylan çıkarabilir ya da Yılmaz Güney. Bu sanatçılar zorluklar içinde başarılı oldular ve birçok eser çıkardılar. İran’da sanatla ilgili çalışan kişiler Türkiye’ye göre daha fazla fakat tanınmıyorlar. Belki yüz yıl sonra tanınıyorlar. Aslında İran’da gerçekten başarılı ve güzel sanatsal ürünler ortaya çıkarılıyor.

Sanat yolunda önümüzdeki süreçte ne hedefliyor ne tür çalışmalar yapmak istiyorsunuz? Şu an yürütmekte olduğunuz proje ve atölyeler hakkında neler söylemek istersiniz?

Şu anda Tunceli’de Munzur Üniversitesi’nde iklim dostu bir sanat atölyesi açma çalışması üzerindeyiz. Bu atölyede atıklarla sanatsal ürünler ortaya çıkarmayı hedefliyoruz. Atıklar dünya genelinde büyük bir problem oluşturuyor. Biz bu projede bu atıkları değerlendirecek ve sanatsal eserlere dönüştüreceğiz. Diğer yandan heykel alanındaki yıllardır biriken eserlerimi kısa zaman içerisinde bir sergi ile sanatseverlere sunmak niyetindeyim.

Ülkemizde gençler başta Avrupa ülkeleri olmak üzere birçok farklı ülkeye taşıyor, taşınma isteği taşıyor. Aynı durum belki İran gençleri için de geçerlidir. Siz de bu tür bir arzu içinde miydiniz? Bu arzuyu taşıyan gençleri kendinize, kendi gençliğinize benzetiyor musunuz? Ülkemiz ve İran gençlerine bu konuda ne söylemek istersiniz.

Ben İran'dan ayrılma ve Türkiye veya herhangi bir ülkeye gitme arzusunda değildim, buna mecbur kaldım. Eğer kendi refahımı ve geleceğimi düşünseydim daha farklı ülkeleri de tercih edebilirdim. Ve gençlere şunu söylemek isterim ki gençler kendi memleketini, toprağını terk edip başka ülkelere giderse belki daha güzel bir hayat sürebilir ve para kazanabilirler. Fakat bu topraklar yalnız ve kimsesiz kalıyor ve bu kültürü bilmeyen başka insanlar bu kültürü ve toprağı değiştiriyor. İran'da birçok gençlerimiz yurt dışına girmek istiyor ve gidiyorlar. Ve İran, kültürüne yabancı insanların eline kaldı. Bu insanlar kendi toprağı olmadığı için toprağına inanmıyor, kültürünü bilmiyor, memleketi güçlendirmeye çalışmıyorlar. Türkiye de benzer şekilde yalnızlaşma ve sahipsiz kalma durumuna doğru bir gidişat gösteriyor. Ben kendi rahatım ve refahım için farklı ülkeye gitmeyi hiç zaman düşünmedim. Tıpkı kendim gibi kimseye de önermiyorum. Diğer yandan eğer ki başka bir ülkeye gitsem artık ben kendi ülkemdeki ben değilimdir. Benliğimi, aidiyetimi kaybederim. Türkiye fiziki konumu ve kültürüyle beni İran'a yakın hissettiriyor. Fakat yine de Türkiye'de geçirdiğim ilk yıllarda sanattan oldukça uzak kaldım. Bu da öz vatanımda olmamanın benliğime verdiği zararı gözler önüne sermektedir.

Son olarak gençlere, sizi izleyen ve takip eden kişilere ve Tahta okurlarına hayata ve sanata dair ne söylemek istersiniz.

Gençlere ve sanat severlere bir dörtlük ile veda etmek isterim;

**Sanat gerçeğin kanıtıdır
Felaketi tercüme eden bir ışıktır
Sanatsız bu dünya bomboş bir alandır
Kendi felaketi içinde kalan bir zemin.**

Sizlere çok teşekkür ederim, sanatta kalın.

**Öyle
düşünüyorum
ki insanlar
için bu
dünyada
yaşarken en
büyük başarı
sanatı
bulmak,
sanatla
uğraşmaktır.**

AH BİR ANLATABİLSEM

Mevlüt Karadeniz

Anlatacak çok şey var, içim daralıyor.
Deniz kenarında, kızılık her yeri usulca sarıyor.
Oturduğum yerden uzaklara dalıyor gözlerim,
Ve ceplerime çekiliyor üşüyen ellerim.
Dudaklarım arasındaki sigara titriyor
Dalgalara bakan yüreğim kabarıyor,
Beynimde bir düşünce,
Ve bin endişe...

Sözcüklerim bir araya gelmekten aciz
Yerinde olmak isterdim,
Yanı başımda içen ayyaş kadar kedersiz.
Gökyüzündeki martılar kadar her şeyden habersiz.

Zamana inat, tüm hızıyla karanlık çökerken,
Ona dönüşüyor tüm gölgeler, ben bakarken.

İçimdeki huzursuzluk karanlık gibi tüm göğü kaplıyor.
Ve içimi daraltan şey, artık bedenime sığmıyor.
Bu hallerimin sebebini aslında biliyorum:
Ah! bir söylesem
Bir söyleyebilsem,
Yüreğimi kurak çöllere çevirenin o gözler olduğunu.
Yine o gözler ki çölümü yeşertecek yağmur olduğunu.

Bu hallerimin sebebini aslında biliyorum.
Ah bir anlatabilsem!
Bir anlatabilsem,
Gönül bağımlı viran edenin sen olduğunu
Ve karanlığımı aydınlatacak olanında sen olduğunu.
Bir anlatabilsem, belki kurtulurdum!
Bu hallerimin sebebini aslında biliyorum;
Anlatacak çok şey var,
Ama ben, hâlâ inatla susuyorum.

BESBELLİ

Ali Havan

Belli sizde nazar var esniyorum ha bire
Temiz örtü tüp getir kurşun dökeyim tasa
Usulca başlayayım şekilleri tabire
Hem muska da yazarım kurşun çare olmasa

Bilmediğim bir şey yok her konuda âlimim
Kapımı kim çalarsa heybemde hazır fetva
Sessiz bekleyenleri tamamlasın pandomim
Herkes sözünü yutsun bozulmasın bu hava

Medresede kaydım yok tekke zaviye bilmem
Çantamda defter eksik ne gezer bende mektep
Her konuda fikrim var hiçbir yerden eksilmem
Kılıfa uydurunca şaşar kalır dört mezhep

Ayıptır söylemesi iyi okur üflerim
Cin çıkarmak deyince üstüme kimse yoktur
El aldığım ustalar kadar sağlamdır yerim
Ruh bile çağırırım bir köşede sakın dur

Her akşam okuduğum taze Yasinlerim var
Her boy mezara uyar pahalı alelade
Manzarası havalı cennette çok yerim var
"Endüljans" mühürlü satışa hazır halde

Çok tamahkar değilim para pul da gözüm yok
Pöstekimin altına atıverin üç beş bin
Boyun bükmeyin hemen fakirseniz sözüm yok
Ölmüşüme hayr olsun cemaatimüslimin

BUGÜN DEĞİL BU GÜN

Dilber Sancak

Nev-i Şahsına Münhasır

Ünlü günlerden bir gün ama gün, şanına yakışmayan bir hava ile gökyüzü gri hayır kirli gri kişiliğini sergilemişti. Kirli gri hatta kapkara sabahlar severdi kahramanımız. Güneş açınca moralini asardı askılara da içeride bırakırdı hatta. Sanırım karamsarlık, ekolünü kahramanımızdan kazanmıştı. Sabah kalkmış ve rutin olarak ilk işi olan telefonun herhangi bir program ve sosyal medyasından kendisi ile iletişen var mıymış ona bakmıştı. Medyanın sosyalini, sosyalliğin de insanını pek sevmezdi esasen. Ama canı sıkıldı mı insanlarla insanların istediği şekilde konuşmayı severdi. İnsanlarla bir tür gerçekçi bir oyun oynardı. Bunu kendi bilir kimse de bilmezdi çünkü en sayko huylarından birini ifşa ederek sağduyulu, ağırbaşlı, özgüvenli, iyi niyetli kimliğini hiçbir dedikoducu ağza harcatmazdı bunu yapacağına dedikoducu ağızları kırar da dillere sakız olurdu daha iyiydi. Dillere sakız mı? Ağızlara sakız değil miydi o. Aman ne önemi vardı mesele bu muydu? Detaylar kendisini kutsamış diye herkes mi detaylarca kutsanmıştı sanki. Bunu da yüzey gezginleri okusaymış. Detayların da detaycılarının da ne hali varsa görseymiş. Tüm bu düşünce yığınlarını düşünmek 3 saniyesini kaybettirdikten sonra yatağından kalkmış ve tam karşısında duran kitaplığındaki -kitaplığını odada görmeyi tercih etmişti neymiş tek uyumaktan hazzetmiyormuş da tüm kitaplardaki herkesle Rönesans tablosu gibi aynı karede olmayı seviyormuş, uçukluğun böylesiymiş yani hani ne olursan ol en iyisi olmuş- Bulantı kitabına gözü ilişmişti. “Varoluş bir kusurdur” diyormuş ya Sartre. Yetmezmiş gibi onun dışındaki herkes adına da konuşmayı ihmal etmeyip arsızca “Var olmak istemiyorlardı ama bundan kaçınamıyorlardı.” da demez miymiş? Sartre’ı oldu olası sevmemişti belki de bazen ona benzediğini düşündüğünden. Algıda seçicilik çok saçmaymış kavram kişinin bilinci dışında bir şeyi seçmesini ifade eden kavram değil miymiş işte tamam seçicilikte algı olmalıymış adı. Sabah sabah hem beleş hem boş mevzularla ilgili beyninde renklenmiş bu fikirleri bu gece başını hiç koymadığı yastığa ithaf edip baş ucundaki çorabını ilgisini çeken kitaba doğru fırlatıp hak ettiği değeri teslim ettiğine dair bir inanç edinmişti kendine. Radikal ve dogmatik bir fikir haline getirmeye karar verip bu fikirden öldürseler dönmeyecekti. Öyle ki dava insanıydı karakterimiz. Dava kavramı bu kadar da abartılmamalıymış sonuçta bu da bir dava olabilirmiş. Sonuna kadar savunduğu ve asla vazgeçmeyeceği bir dava. Detayların kancasına takılmamak için hızlı hareket ediyordu. Malum yazarın dediği gibi düşünmek istemiyordu, düşünmek istemediğini düşünüyordu, düşünmek istemediğini düşünmemesi gerekiyordu.

Kahramanımızın yoğun isteği ile detaysız bir geçiş yaparak aracına binmişti. Bugün ne yapması gerektiğini biliyordu ama kahya keyfi başka emeller peşindeydi. Arabasını çalıştırarak hareket etmeden telefonundan müzik açarak arabaya bağlandı. Müzik olmadan yolculuk yapmak bir safsataymış. Kahramanımız disiplinli, tavizsiz ve istikrarlıydı zira müziksiz araba filan asla katlandığı şeyler değildi. Böyle bir huyu olması çok gurur vericiydi, ne de olsa insan prensip sahibi olmalıydı değil mi? Onun da asla taviz vermediği prensibi bu. Yolda hızla seyrederken kırmızı ışığı çok geç gördüğü içi ani fren yaptı, anın şokuyla bir çığlık attı diyecektim ki hayır çığlık bunun için değildi. Aklına felfena bir saçmalık gelmişti. Kahramanımız araba kullanırken sadece araba kullanmakla meşguldü ona bir meşgale daha lazım olmalıydı ki tek anda tek şey yapması mümkün değildi zira uykuda bile sadece uyumaz aynı zamanda rüya görürdü. Saçma veya değil, iyi veya kötü, hatırladığı veya hatırlamadığı istisnasız her gece rüya görürdü. Film izlerken aynı zamanda sosyal medyada takılırdı. Demek araba kullanırken de aynı zamanda bir şey yapmalıydı. Bu, müzik dinlemektir. Bu bir felaketti. Büyük bir felaketi daha büyük bir felaket çözerdi. Ve daha da büyük bir felaket vardı tüm bunlar yani bu huy aslında bir huy değildi. Bu bir kaçıştı. Evet bir kaçış. Griler var ya o çok sevdiğini düşündüğü grilerden kaçmak olabilir miydi bu iki işi bir arada yapma alışkanlığı. Aydınlanma yaşıyordu ama kahramanımız aydınlık sevmez, karanlık esastır. Tek bir iş yapmak onu düşüncelerden alıkoymaya yetmiyordu o yüzden iki işi bir arada yapıyordu hatta bazen iki işten de sıkılır, bunlar da yetmezdi. Sesler geliyordu telefonunu eline alıp alarmı kapatmak istedi. Hayır alarm değildi uyanmıştı zaten çoktan, yeşil ışık yanmıştı arkadaki ayılar korna çalıyordu ama uyanmıştı, yeşil ışık bile yanmıştı. Arabasının camlarını açmadan arabasının içinden el kol hareketleri de yaparak kornacılara hak ettikleri güzellemleri peş peşe sıralamıştı yani demek istediğim onları şefkali ve merhametli söylemlerle uğurlamıştı(!). Aydınlanmıştı, uyanmıştı hatta yeşil ışık bile yanmıştı. Bu kavramların hiçbirini de sevmezdi bu arada. Sağa çekip dörtlülerini yakıp durdu. Sağında içinde insanların olmadığı bir park vardı içi açılmıştı insansız bu parka bakınca. Derken gözü parka asılmış pankarta takıldı: “Pişmansız bugünler için bizi seçin.” Pişmansız kelimesinde hiçbir problem yokmuş gibi bugün sözcüğüne takılmıştı. Neymiş bugün, sıradan bir anlam taşımış bu kadar yüzeysel olunmamalıymış hele ki siyasette. “Bu gün” şeklinde yazılmalıymış. Böyle yazılınca bu günü diğer günlerden ayırıp özel kılıyormuş. Bu gün diye yazılırsa bu gün yani her gün kıymetli olurmuş. İnsan dediğin kendini her günde özel hissedermiş. İsmi lazım olmayan yazar bile kendisi destekliyormuş: “Şimdi var olandı, şimdi olmayan hiçbir şey var değildi. Geçmiş var olan bir şey değildi. Ne eşyada ne düşüncede.” Hay ben bu siyasetçilerinmiş. Yetermiş hepsine yine sıkılmış kendi içinde hepsinden. Sevmediği yazarı daha az sevmezmiş siyasetçilerden. Amanmış neyseymiş, hava da aydınlanmaya başlamış, onun sayesindeymiş ne de olsa evrene bu gün kavramını öğretip salmış, mesaj da evrene ulaşmışmış. Dönüp arabasına binmiş. Soldan araç geçerken kapıyı açıp bindiği için arkadaki araç korna çalmıştı. Aman hata ondaymış ama ne olurmuş yani biraz bekleseymiş ayı.

GİBİ

Onur Olcay Akyazı

Herkes kışken ben yazmışım gibi
Dilsiz ozana sazmışım gibi
Bulaşıcı marazmışım gibi
Yalnız hissediyorum kendimi.

Herkes cüce ben devmişim gibi
Sokaktakine evmişim gibi
Sanki en çok ben sevmişim gibi
Farklı hissediyorum kendimi.

Sırma saçlıya kelmişim gibi
Yüzemeyene selmişim gibi
Yenidoğana yelmişim gibi
Yaramaz hissediyorum kendimi.

Sıfır bedene bolmuşum gibi
İçime atmış dolmuşum gibi
Daha açmadan solmuşum gibi
Yorgun hissediyorum kendimi.

Siz gökyüzü ben yermişim gibi
Gözden gitmeyen fermişim gibi
Kaçırma! Son sefermişim gibi
Mutlu hissediyorum kendimi.

Kaybolmuş bir sanatmışım gibi
Kartallara kanatmışım gibi
Küçük dağı yaratmışım gibi
Kibirli hissediyorum kendimi.

Olmayan bir hayalmişim gibi
Yıldızsız bir hilalmişim gibi
Zulmedenlere lalmışım gibi
Tepkisizim.
Hissetmiyorum kendimi.

ÇOCUKLUK

Nuray Öksüm

Kuru, kızıl kahve yaprakların hışırtısı
Avucumda ezilirken
Çocukluğum bir hatmi çiçeği altında
Kiremit tozlarından biber,
Çamur pastalar,
Raflarıma dizilirken
Dizlerimin kanı kurumadan koştüğüm
Çimenler ayaklarımda ıslak
Taze domates demlenirken salçalık
Açtığımız yufkalar yüreğimizle ince
Sehpanın kırık bacağı çarpık
Dururken
Radyoya ekmek attığım
İnsancıklar ölmesin açlıktan
Elimi sokan arının
Kalbini bıraktığı yeri öperken
Merhametli
Taşırdım bayır aşağı beni
Sırtında taşıyan
Cefakâr bisikletimi
Kucağımda
Ağlayan tavşan bebek
O gün öptüm yüreğinden
Sustun mu artık bilemem
Küstüm üç dakika önce
Ama bir şey sormam lazım
İnsan neden ağlar sevinince
Hiç barışmak için değil

HİÇLİK

Müjdat Barut

Metnin ruhunu yaratan kalem,
hiçlik makamına doğru yollanmışsa eğer
bu esrarlı yolda sözcükler yazara eşlik eder.

& Eğrisiz

Yalnız olmayı kendisinin seçtiğini düşünüyorum. Yine de emin olamıyorum. Dün kapıda karşılaştığımda gözlerinde gördüğüm umut ışığı beni korkuttu. Benimle bağ kurmaya çalıştığına yemin edebilirim. Düşüncem bu tür duyulur olguların görüntüsüyle sürekli oyalanırken, hiçliğin perdelerini aralamaya çalışan hangi suskun çığlığın yankısıydı bu yolculuk.

Mekânın ve anın kaybolduğu sonsuz zaman sularında, varoluşuna aldırış etmeden yok oluşun kokusu sinmiş varlığıyla, tanıdığım bir ses:

“Dön.” diyordu, geç kalmadan kendine.

Yıgılı yüklüğe baktım! İçimin yankısıyla alışkanlıklarımın isteğine göre yaşamaya devam ettim.

Yine bir akşam vakti işten çıkmıştık arkadaşlarla. Suskunluğum da eşlik ediyordu arada bana. Kulaklarımda şehrin uğultusu - deliliğe varan bir tutku ile aradığım da belki bu uğultunun içinde -

İzbe bir mekâna geçip, iki masayı birleyip oturduk. Sohbetin en tatlı yerindeydik. O kadar dünyalık konulara dalmıştık ki ruhumda serin boşluklar uyandıran derin ve yitik bi’ ses daldığım derin kuyudan uyandırdı beni. O ses ki tüm sesleri tatlı bir ürperiş ile makas gibi kesti. Zaman dışı bir sükûnetle:

“Sizde fazla olan bizde ziyan!” deyip oradan uzaklaştı.

Bu söz hatıralar yumağı geçmişimin kıyısına çarparak ruhumda ve kulaklarımda yankılanıp durdu. Baksıza* kaptırılmış rehin gibi kendimi seyretmek için bana bir ayna tuttu. O gün muamma ederken meftunun aklını, anladım ki:

“Hayatımızın maverasında dünyalık olan hiçbir şey akıl kârı değil!”

*Baks: Denizcilikte gemiye hayvan yüklerken kullanılan sandık

KALPTEN GELEN HAKİKİ VUSLAT

Cebrail öz

İnsan, hicran yurdunda bir yolcu olarak doğar. İlk nefesini aldığı anda henüz hiçbir şeyin farkında değildir. İlk bakış, ilk adım... Hepsi, büyük bir yolculuğun içinde zamanla anlam kazanır. Bu yolculukta hayatı anlamlandırmak, önce kendini tanımakla başlar. Kendini tanımanın ilk adımı ise, içsel bir sessizliğe çekilip, kalbinin derinliklerinde neyin yankılandığını duymaktır. Çünkü insan, dış dünyayı tanımadan önce, içindeki evreni keşfetmelidir. Ardından çevreyi, sonra büyük hakikatleri idrak etmek gelir. Ancak insanın en çok tanınması gereken, Rabbini tanımadır. İşte o fark edişle birlikte, bu âlemde bir yolcu olduğunu ve nihayetinde öz yurduna varacağını anlarsın. Hicran yurdunda bir yolcusun...

Fakat çoğu insan bu yolculuğun farkında olmadan yaşar. Sabahları telaşla uyanır, akşamları yorgun düşer; gündelik koşuşturma içinde öz yurdundan uzaklaştığını unutur. Peki ya sen? Hiç durup gökyüzüne baktın mı? Rüzgârın fısıltısında bir mesaj aradın mı? Bir çiçeğin açılışındaki inceliğe şahit olup hayret ettin mi? Bir sabah namazından sonra gökyüzünün aydınlanışını izleyip ruhundaki ferahlığı hissettin mi? Eğer bir an olsun bunları hissettiysen bilmelisin ki, düştüğümüz hicran yurdu aslında vuslata giden bir duraktır. Belki de her günlük telaşın arasında, bir an durup bu küçük mucizeleri görmek için gözlerini açman gerektiği zamanlardır.

Hayat, insana her gün yeni bir sabah ve yeni bir uyanış sunar. Ancak bazı uyanışlar yalnızca gözle değil, kalple gerçekleşir. Bir gün gelir, insan yalnızca görünen âlemde değil, görünmeyeni de idrak etmeye başlar. İşte asıl farkındalık budur. Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî'nin şu sözü, bu hakikati ne güzel anlatır:

“Sen düşünceden ibaretsin, geri kalan et ve kemiksin. Gül düşünürsen gülistan olursun, diken düşünürsen dikenlik.”

İnsan neyi fark ederse, hayatı da ona göre anlam kazanır. Sadece duyular âlemini görenler için dünya, ilk nefes ile son nefes arasındaki bir yolculuktan ibarettir. Ama ruhunun derinliklerinde hakikati arayanlar için, bu dünya vuslat yolunda bir imtihandır. Bir yaprağın düşüşündeki hikmeti, denizin dalgalarındaki ahengi, bir çocuğun masum gülüşündeki sevgiyi idrak edebilenler, öz yurdundan düştüğünü ve bu dünyada sadece misafir olduğunu anlar. İşte bu misafirlikte, bedeni ruhtan ayırmadan hakikat yolculuğuna çıkmak en büyük meselelerden biridir. Bunu fark ettiğinde, her anını bir hazine gibi görürsün; her adımın, vuslata doğru atılan bir adım olduğunu bilirsin.

Cahit Zarifoğlu'nun şu sözü bu meseleyi derinlemesine anlatır:

“İnsanın en büyük meselesi kendini bilmektir. Kendini bilen, Rabbini bilir. Kendini bilmeyen, hakikate kördür.”

Ancak kendini bilmek, sadece bir bilgiye sahip olmak değildir. Gerçekten kendini bilen kişi, idrak ettiği hakikatin ruhunun derinliklerine nasıl işlediğini fark eder. Kalp ile nazar ettiğinde, gözler gerçek anlamda açılır. Şairin dediği gibi:

“Bir ben vardır bende, benden içeri.”

İşte bu “benden içeri” olan ben, hakikati arayan, O'na varmak için yola çıkan yolcudur. O yolculuk, bazen bir gecede, yıldızların arasındaki sonsuzluğu izlerken, bazen de sabah kuşların cıvıltısıyla uyanırken başlar. İçindeki sese kulak vermek, her anı bir fırsat olarak görmek ve her adımda O'na yaklaşmak en büyük hakikattir.

Hasret yolculuğunun farkında olarak yaşayanlar, öz yurduna kavuşmanın sevinciyle dolu olacaklardır. Gurbet yurduna dalıp unutmamak ve gerçek yolculuğun farkına varmak için bazen bir an durup düşünmek gerekir. Belki bir gece gökyüzüne bakıp yıldızların arasındaki sonsuzluğu izlemek, bir sabah kuşların cıvıltısıyla uyanıp hayatın melodisini duymak gerekir. Çünkü her yolculuk, aslında bir dönüş yoludur... Ve belki de şimdi, içindeki sesi dinleme ve kalbinin çağrısına kulak verme vaktidir. Yol açık, vuslat yakın...

Atölye Yazıları

SELVİ AĞACI

Zümra Oktar*

Annem bir selvi ağacı gölgesinde büyütüyordu beni...
İlk öğretmenim, adının anlamı gibi ilaç oluyordu yaralarımıza...
Selviydi adı...
1.65-1.70 boylarında, kumral tenli, ince düşünceli,
bakışlarında anne şefkati gizli,
dünyanın en güzel kadınıydı kendisi...
Dört sene boyunca bıkmadan usanmadan ilmek ilmek işledi bizi...
Süper kahramanımdı benim
Çağan çağan akan ırmaklara karşı yüzmeyi öğretenimdi
Gülüşlerinde dünya saklıydı
Yani her çocuğun hayaliydi benim öğretmenim
İyi ki...
İyi ki...

İyikim benim canım öğretmenim

Bir tahtası eksik olanların yeri

TAHTA